

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gid., za pol leta 1 gid. 60 kr., za četrletno 80 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Na Ptuj ali v Maribor?

V 35. „Slov. Gosp.“ od dne 29. avgusta t. l. piše nek dopisnik tako, kakor da bi se za naprej opustila „dijaška kuhinja“ in se ta denar pošiljal v Maribor. Iz gotovega vira pa se ve, da oni prijatelji mladine, ki so podpirali do zdaj ta zavod, nimajo namena ga za naprej opustiti.

Dopisnik se sklicuje na Mariborske slovenske paralelke in priporoča, naj se mladina le tje pošilja in ravno tako tudi vsa podpora za mladino. Nam se zdi, da še ne kaže, naj stavi človek preveč upanja na te paralelke, dokler bodo stale pod sedanjim Mariborskim ravnateljstvom in Graškim nadzorstvom. Kaj bode iz njih, to se le bode še videlo.

Če bi kdo mislil, da bi se zavoljo teh še problematičnih paralelek bilo ogibati Ptujске gimnazije tudi takim učencem, katerim je le prilično na Ptuj dohajati, tak ne daje narodu dobrega sveta in je nedosleden, ker bi sicer ravno to moral svetovati tudi gledé Celjske gimnazije. Sploh je pa to neka herostratična misel, da bi se še ti skromni zavodi omike, ki jih imamo na slovenski zemlji, če so tudi za Slovence nenaravno ustvarjeni, kar zapuščali.

Na Ptujski spodnji gimnaziji začelo je bilo v kratkem času njenega obstanka svoje študije izdatno število nadarjenih fantov, ki so potem nadaljevali svoje uke jako vspešno in se nahajajo deloma že dandanes kot sposobni udje raznih stanov. Med temi je mnogo takih, ki bi nikoli ne bili videli gimnazije od znotraj, ako bi se jim ne bila ponujala bližnja gimnazija na Ptuj. Tudi na narodnost se do zdaj ni še segalo preveč učencem na tem zavodu, kakor se slišijo pritožbe od drugod.

Zatorej bodo previdni gospodje tudi za naprej še podpirali Ptujsko „dijaško kuhinjo“. Nasveti, ki merijo na to, da bi se polagoma Ptujska gimnazija odpravila, niso nikakor domoljubni in škodujejo gotovo več slovenskemu

prebivalstvu, kakor našim nasprotnikom. Da pa Slovenci podpirajo dijaške kuhinje, to je naravno.

Doslej prijatelj iz Ptuja in naj še dostavimo mi svojo menjenje gledé tega! Kakor smo dali prvemu dopisu prostora na odličnem mestu, tako ga damo tudi temu, ker se suče v obeh beseda o imenitni stvari, o zavodu omike, ki se odpera slov. mladeničem. Na oko sta si pač dopisa nasprotna ali če jima pogleda človek prav v lice, k malu izpozna, da sta si lahko dobra tovariša. Kaj namreč nasvetuje dopis v predzadnjem listu? Nič druga, kakor to, naj si stariši sedaj, ko se odpre slov. paralelka na c. kr. višji gimnaziji v Mariboru, prevdarijo dobro, kam da naj pošljejo svojega sina, če ga čejo dati v latinsko šolo, ali v Maribor ali na Ptuj? Komur kaže, naj ga pošlje le na Ptuj, kakor da bi ne bilo slov. paralelke v Mariboru; ako mu kaže pa drugače bolj, da ga pošlje v Maribor, naj ga pošlje v Maribor in sedaj tem lažje, ker ne bode za-nj na tej šoli take težave, kakor bi je bilo na njej doslej in še je je sedaj na oni v Ptuj.

Da v Mariboru ne bode slov. dijak brez podpore, to je gotovo in more biti pride kedaj taka celo iz Ptuja, kajti Bog zna, če se obdrži nižja gimnazija dolgo na Ptuj, saj ti na tej ni upanja, da bode še k malu slov. paralelk. To je bila misel v prvem dopisu a v dnešnjem misli prijatelj slov. ljudstva, da se pridnim slov. dijakom ni bati na Ptuj ničesar ter da pošlje slov. oče slej, kakor prej lahko svojega sina na Ptuj, če mu tako kaže, saj še ostane tudi na Ptuj dijaška kuhinja.

Tako je jedro obeh dopisov, ako ju prav razumemo in lehko tedaj uvidimo, da veje iz obeh pravo rodoljubje, nič druga. Kar se tiče nas, pa kličemo tistim slov. starišem, ki pripeljejo svoje otroke v Maribor: Tirjajte, da vam jih zapiše g. ravnatelj v slov. paralelko in ne dajte se splašiti, ako vam mala kdo, v gimnaziji ali zunaj

nje nevarnosti, ki preté dijakom v slov. paralelki!

Ravno na robe, nevarnosti za-nje ni nobene, ne pri učenji, kajti ležje bodo umeli, kar se učijo v slov. jeziku, ne pri podpori, saj ne ostane nobeden brez nje, ako mu je je treba. Tedaj slov. stariši, ako vam je na tem, da se vaši otroci izučé, zapišite jih v slov. paralelke!

Resna beseda, resna stvar.

Ne vemo, kako je to ali v novem času dobivamo iz Ljutomerskega okraja samo pri-tožbe in težko je reči, kdo da je kriv nevolje, ki se kaže v njih. V tem okraji so zavedni možje doma ali kar se tiče gosposke, do njih so še vselej pohlevni. Da je pa sedaj že neka splošnja nevolja v onem okraji, to se nam kaže tudi v naslednjih vrstah. V tem oziru se nam piše tako-le:

Marsikateri bi mislil, da teče pri nas, v Ljutomerskem okraji vse (razen volitev) v redu, ker se tako malo iz našega okraja poroča. Ali kako zelo bi se motil, kdor bi si le nekoliko hotel pogledati v naše urade. Akoravno c. kr. okrajno glavarstvo in davčni urad, od slavne vlade dobita dvojezične tiskovine za to, da se nam Slovincem na slovenski strani izpolnijo, vendar je vsikdar nemška stran izpolnjena in slovenska prerisana.

V resnici pa smo si sami krivi, kakor nam piše v uvodnem članku „Slov. Gosp.“ št. 23, ker še se z velikim trudom pridobljenih pravic niti ne poslužujemo. Vsi občinski uradi dobivajo v reševanje le nemška pisma, kakor bi naši župani iz Bismarkije prišli. Ravno sedaj smo dobili cd c. kr. okrajnega glavarstva „Razsodek o odmeri vojaške takse“ in akoravno je slavna vlada daleč na Dunaji, je vendar znala, da tukaj Slovenci domujejo in je za to poslala dvojezične tiskovine. Gospod baron, naš c. kr. okrajni glavar, pa noče znati, da smo tukaj Slovenci, zato je slovenska stran na vojaški taksi ostala prazna in se je gospodu baronu na ljubo izpolnila nemška stran, da-si vse tukajšnje prave Nemce lahko na prste preštejemo in Slovence na tisoče številimo.

Da je tako pri vsem, karkoli dobimo, tega mi še ni treba dalje omeniti. Slovenski kmetje in župani, storimo vsak svojo dolžnost, da se tako skažemo hvaležni našim neustrašenim gospodom poslancem in narodu. Otresimo mlačnost in popustljivost in ne ustrašimo se, ako nas hudo gospodje pogledajo na naše pravične zahteve. Občinski odbori, to se pravi, vsi, ki smo v kakem obč. odboru, storimo prvi korak ter enoglasno zahtevamo slovensko popolno uradovanje, saj nismo odvisni od naših protivnikov. Doba, ko se je moral kmet pokoriti plemenitašem, ta je minola.

Slovenski gg. profesorji in učitelji so predstavljeni iz domovine, ako pokažejo svoj narodni duh in ponos. Čč. gg. duhovnikom hočejo škodovati, ako branijo pravice slovenskemu narodu. Slovenski kmetje, kateri smo vsikdar bili in bomo zvesto udani veri, domovini in cesarju, mi smo neodvisni, terjajmo zato vsikdar in povsod z odločnostjo slovenskega uradovanja in listin. Kdor svojega jezika ne spoštuje, ta je že podlaga tujčevi peti, pravi pregovor, zatorej pomagaj si tudi sam in Bog ti bo pomagal!

M., kmet.

Gospodarske stvari.

Oranje na globoko.

(Konec.)

Da se ležje in globlje orje, za to kaže vpreči čveterjad in če je njiva po takem oranji tudi pisana, to se pravi: če se v tem kaže v razni prsti, to ne dene veliko, kajti če se vsadi krompir v tako polje, bode k malu lepša podoba na njem.

Na tako krompirišče kaže pa potlej vsejati ovsa, ne pa ječmena, ker bi še za tega prst ne bila dobra. Po ovsu naj se izorje v jeseni zopet na globoko in spomladi sadi se iz nova krompir na takem polji. Kdor pa misli po krompirji vsejati detelo, tak stori dobro, ako potrosi pred povlačenjem nekoliko vapna po polji. To služi izvrstno detelišču.

Bodi pa že, kakor koli, glavno je pri globokem oranji to, da se izgodi to že jeseni, da torej ostane prst čez zimo prazna ali k večjemu sme se za krompirišče nekaj gnoja podorati tudi v jeseni, toda podorje naj se le prav na plitvo! Tako se razdeli prst in gnoj ob enem čez zimo in krompirja bode veliko in če je leto le kaj ugodno, tudi zdrav bode in lep, da bi ga človek le gledal.

Tudi v težki prsti je včasih oranje na globoko dobro. Dež splavi namreč gnoj in druge redilne snovi skoz površje in ker je prst težka, ne gre to daleč va-njo, vendar pa je mogoče, da je že pod prstjo, iz katere zajemlje silje svojo moč, in zato je ona dobra plast brez koristi. Ako se pa od časa do časa orje na taki zemji globlje, tedaj pride tudi taka plast na vrh in silju, ki se vseje va-njo, daje lahko obilo koristi.

Ali tu, v težki prsti, treba nam je biti previdnim ter ne smemo že koj s kraja postaviti pluga na globoko, ampak to se naj godi polagoma; vsako leto nekaj globlje se naj izorje in tako spravimo s časom vse snovi, ki so silju koristne, iz globočine in v korist silju. Škode pa zato ne bode nobene. Na robe; tako oranje streže, ako se ravnamo prav, vsakemu

silju ter mu ne škoduje ne moča, ne suša tako hitro pri globokem oranji.

Kolikor ti torej pripušča prst na polji, toliko orji globoko! Na vsak način pa orji globoko!

Sejmovi. Dne 14. septembra v Ivniku, pri sv. Lenartu v slov. gor., v Rogatci in v Golobinjaku. Dne 16. septembra v Braslovčah, v Dobovi, v Št. Janži ob Kor. meji, v Pleterji, v Rušah, v Šmariji. Dne 17. septembra v Ljutomeru. Dne 18. sept. v Imenem (za svinje).

Dopisi.

Iz Slov. Bistrice. (Naša nemčurska gospoda in okrajni zastop.) Slovenji-bistriški nemškutarji so izgubili gospodarstvo v okrajnem zastopu; vsled tega se deloma kujajo, deloma puntajo; iz vseh njihovih kislih obrazov pa se vidi notranji srd. Slovenska večina jim je ponudila iz lastne volje mesto načelnikovega namestnika; a gosp. Albert Stiger, ki se včasih jako rad prijaznega dela in laska, je to odklonil — brez vsacega uzroka. Na to je bil voljen kot namestnik g. Fran Mlakar, obče spoštovani posestnik na Hošnici. Žal, da mu bolezen njegove žene ne dopušča, posvetiti svojih vrlih moči temu častnemu mestu. Moral je mesto odložiti in včeraj je bila volitev novega namestnika. Dva ali trije moži od naše strani, kar ni prav, kajti kdor je voljen v zastop, mora tudi vestno obiskovati zborovanja, so izostali in glej, kako čudno politiko ima naša nemčurska gospoda. Nobeden se ni vdeležil volitve samo zaradi tega, da kljubujejo in nagajajo. Ti puhleži mislijo, da Slovenci nemajo toliko delalnih moči med seboj, da bi znali in zamogli posle voditi. Prazne sanje! Toliko duševnih sil imajo Slovenci gotovo, kakor nemčurji, značaja in poštenosti pa — mnogo več. Te čudake jezi samo to, da ne bo njihova stranka mogla v okrajnem zastopu pa tako gospodariti, kakor gospodari v domačem občinskem zastopu. Tam so nekateri obogateli, a občinska posestva pa se tako zadolžila in obremenila, da si zdaj še nobena muha ne upa vsesti na občinsko streho, ker bi jo kak vknjižen upnik, ki se boji za sigurnost svoje tirjatve, s kruto roko odgnal. Zadnjič so sklenili posojilo v znesku 8000 gld. vzeti, ne pri okrajni hranilnici, nego pri štajarskeji hranilnici v Gradci; in katero varnost so ponudili? Občinske doklade, ker je vse drugo imetje občine že preveč zadolženo. No, ti uboga para, Slovensko-bistriški meščan! Tebi se že itak hrbet krivi pod davčnim bremenom! Pa le še več doklad, le še več dolgovi! Da enakega gospodarstva v okrajnem zastopu ne bo, je čisto prav. Slovenski kmetje so stali trdno in značajno; to je prav; vse kljubovanje

in nagajanje ne bo nemčurjem nič pomagalo; okrajni odbor bo deloval tri leta, če bodo se slovenji-bistriški poštenjaki držali kisló in grenko ali pa sladko in ljubeznjivo. Po teh 3 letih bodo pa se osebne razmere v mestu tudi v mnogem premenile, da bode potem delovanje v okrajnem odboru lahkkejše. In vi slovenski kmetje, ki poznate priliznjenost bistriških „purgarjev“, kadar hočejo, da pridete v njih prodajalnice in jim pustite tam vaš denar, bodite tudi v drugem oziru značajni, jekleni. Ako Vas sladkobesedni gospodje Albert Stiger ali pa Karol Kaputschitsch, Miha Nasko in dr. vabijo z medenimi besedami v svoje štacune, da iz vaših žepov potegnejo svoj dobiček, bodite trdni, držite se načela: Svoji k svojim. Če ti gospodje nočejo z Vami delati, ker Vam ne morejo več gospodovati, tudi Vi niste ravno vezani, da ž njimi, ki Vas ne marajo, delate in zahajate v v njihove štacune. V Slov. Bistrici sta še dve drugi pošteni štacuni. Potem bodemo čez tri leta videli, komu bo kljubovanje in nagajivost več koristila, ali Vam ali tej „nemški“ gospodi.

Iz Doliča. (Veseli praznik) blagoslovljenja novega Marijinega oltarja in Lurške Materje Božje smo farani Št. Florijanski doživeli v nedeljo, dne 18. avgusta t. l., ko so nam v pričo sosednih oč. gg. duhovnikov blagoslovili preč. gospod dekan dr. Šuc novi oltar, prenovljeno kapelo s povišanim obokom itd. Prinesla je najlepše okinčana šolska mladež na ličnih nosilnicah jako mično podobo Lurške Materje Božje, katero je mojsterski izdelal podobar g. Krašovic iz Celja, tako tudi oltar s stranskimi podobami sv. Cirila in Metoda. Lepo petje šolskih deklíc, vbrano zvonjenje, pokanje z možnarji, ogromno število ljudstva in kakor nalašč za naš preveseli praznik najlepše vreme vse to je izvrstno kinčalo ta dan. Mnogi kresi so že v soboto in spet v nedeljo večer goreli, bil je tudi užgan umetno napravljen žareči križ, katelega je občudovalo še mnogo ljudstva v pozno noč. Težavni trud, popravila in oskrbljenje raznega kinča, so vodili naš preljubljeni č. gosp. župnik Ivan Košar, naj bi pripravili dostojni prostor preblaženi Lurškeji Materi Božji in tako privabili mogočno priprošnjico svojim ljubljnim ovčicam v dušno izveličanje. Posebne hvale tudi zaslužita soseda Jože Groševnik in Miha Vonovšek, katera za cerkvena dela izmed mnogo dobrih največ marljivosti žrtvujeta. Pohvaliti moramo še izurjenega in marjivega zidarskega mojstra, g. J. Stropnika, ki se je z vsemi močmi potrudil in svoje delo umetno izvršil, obžalovali pa smo ga, da zavoljo hramote ni došel k veselici blagoslovljenja. Naša zanimiva veselica vršila se je pa na rojstni dan Njih veličanstva svitlega cesarja, tedaj tudi „Te Deum laudamus“ in pri obedu spodobne napitnice, med temi na svitlega cesarja, na čast

g. dekana, ki so cerkveni obred blagoslovljenja lepo opravili, na čast g. Žičkarja, ki so cerkveni govor Lurške čudovite prikazni hvale vredno izvršili in ne smem pozabiti pomenljive napitnice, katero so izrekli g. domači župnik, kot očitno zahvalo na g. učitelja J. Dobnika, za njegovo marljivost, da v pravem katoliškem duhu mladež podučuje ter da delita oba poduk v enakem duhu, kar se žali Bog na raznih šolah pogreša. Pohvale vredni je tudi njegov trud za uredbo redne procesije in venčanja mladeži, za lepe napise na slavolokih, ti so se glasili: Vse za dom, vero in cesarja! Drugi se glasi: Blagoslavljal nas Lurška gospa, zdravo Marija Ti! Zaostalo nam je še sicer mnogo cerkvenih potrebščin, katere iz srca želimo opraviti do 100letnice naše novejši fare, katera se bode v treh letih vršila. Edina težava nas le muči, ker ne najdemo mojstra, kateri bi nam brez velikih stroškov pretesno cerkvico dostojno povekšal.

S Frankoljevega. (Stoletnica.) Po vsej Lav. škofiji je pri nas edina sv. Jožefu na čast posvečena farna cerkev. Ta stoji ravno sto let. Bilo je pri njej že marsikaj ponovljenja potrebno. Po prizadevanji za čast božjo vnetega župnika, vlč. g. Bl. Dolinška dobila je pred par leti nove zvonove a za „stoletnico“ je zvonar in znotraj vse novo oblačilo oblekla. Popravila se je cerkvena streha, položil nov tlak, napravila so se nova okna, ponovile se cerkv. klopi in deloma še zali oltarji. Preč. g. dekan Gajšek z Dobrne blagoslovili so na angeljsko nedeljo v navzočnosti šestih čč. duhovnikov ponovljeno cerkev, vodili procesijo s presv. Rešnj. Telesom, ter so v poljudnem govoru razložili stoletno zgodovino te fare in njene farne cerkve. Velč. g. župnik Dolinšek so potem v ponovljeni cerkvi prvokrat sv. mešo peli z obilno asistenco. Vršilo se je vse v najlepšem redu. Bog povrni stoterno vsem, ki so kaj pripomogli za olepšanje tega božjega hrama!

Od sv. Petra pri Radgoni. (Pogreb.) Z žalostnim srcem Vam poročam o izgubi č. g. Franca Jančarja, duhovnika v pokoji. Njih pozemeljske ostanke smo položili v mater črno zemljo, njih duša že pa, kakor upamo, vživa večno plačilo pri Bogu. Rajni g. Fr. Jančar so nepričakovano naglo umrli. V torek, dne 27. avg. so imeli zadnjokrat sv. mešo in ta dan so bili nenavadno veseli. Akoravno so že tri tedne bili v 70. letu, so vendar si vedno prepevali pri družini, ki je v vinogradu travo brala in drugi dan bili so zopet dopoldne jako veseli, na večer pa so se že vlegli. V četrtek so bili sprevideni s sv. zakramenti, potem so jih nagovarjali, da bi zdravnika vzeli, pa niso radi dovolili, saj je, so rekli, že čas drugim prostor pustiti. Pozneje so le dovolili. Ko zdravnik pride, včasi spozna, da je bolezen nevarna,

ali nekoliko še si daje upanja. V petek pa se je videlo, da ne bode dobro, in ko zdravnik pride, izdihne starček v pričo njega svojo blago dušo. Zdravnik je rekel, da se take lahke smrti malo vidi, ter je posebna milost božja. Ko je truplo v nedeljo na odru ležalo, prihajalo je veliko ljudi in je vsaki tožil in zdihoval, da takega gospoda za nas priprosto ljudstvo ne bode več. Oni so bili načelnik šolskega sveta, koliko so oni tukaj dobrega storili, da niso bili stariši kaznovani zavoljo šolskih zamud! Koliko pa so se še trudili za naše narodne šole in pravice, to popisati je moja roka preokorna. To vse se je pokazalo pri pogrebu, tukaj pri sv. Petru še nismo imeli takega pogreba; 18 preč. gospodov je spremljalo, pa tudi uradni gospodje in meščani, koliko pa še priprostega ljudstva, da se je vse trlo! Kaj pa so za slovenski narod sploh storili, to vam pové družba sv. Mohorja; tam se nahaja od Fr. Jančarja „umni gospodar“ in „umno kletarstvo“, pa umni vinorejec, če se ne motim. Ohranimo jih v lepem spominu!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Vsa je podoba, da se pri vladi na Dunaji nekaj plete, toda človek ne ugane iz lehka, kaj da kje grof Taaffe namerava. S časom pa že izvemo, naj bi le bilo v korist države! — Ces. namestnik v Pragi je postal F. grof Thun. Grofu bode spraviti Nemce s Čehi, toda le-ta posel ima velike težave, ker Nemci ne pusté od svojih terjatev, vsled katerih se naj razcepi cela dežela njim na ljubo v dva dela, v česki in nemški. Tega pa ne mara ne vlada, ne česka večina. To vedó tudi Nemci in menimo, da terjajo prav za to razcepljenje ter upajo tako, da pojde grof Taaffe in da na mesto njega pride potem nemška vlada. Ako se to izgodi, tedaj pa tudi Nemcem ne bode več za tako cepljenje česke dežele. — Pravi se, da pojde tudi ces. namestnik v Gradci, baron Kübeck v malem času v pokoj, ali mi ne damo veliko vere tej vesti, kajti baron Kübeck je še preveč liberalnim Nemcem po volji in zato ni verjetno, da se že umakne. — Na Gornji Štajar pride tudi letos svitli cesar na lov in pravi se, da bode več tujih gospôdov med lovci; govori se celo o nemškem cesarji. — Na Koroškem se tožijo, da se širi razuzdano življenje iz mest sedaj že močno med kmečko ljudstvo. Žal, da se godi tako tudi drugod in dokler se ne povrne kršč. duh v srca ljudi, ne bode iz lehka kedaj bolje. — Slov. Korošci trpé veliko krivico v sedanjih šolah in so že prav nevoljni sedaj na gospôdo, ki ima šole v rokah in rada v njih stavlja slov. jezike na smeh. To ne prinese dobrega sadu. — Drž. glavar za Kranjsko je dr. Po-

klukar, njegov namestnik pa je baron Apfalter, prvi je Slovenec, drugi pa hodi z nemškimi liberalci. — Železnica iz Ljubljane v Kamnik se brž napravi že prihodnje spomladi in se že odkupuje svet, kar ga je treba za njo. — Na Primorji dobiva slov. ljudstvo iz c. kr. uradnih laška pisma. Se ve, da jih ne razume in za to pride večkrat v škodo, ne da si je je samo krivo. — V Podgori je slov. „šolski vrtec“ za otroke támošnjih delalcev in je za nje sila koristen; škoda, da dobiva le malo podpore. — V Trstu se odpre v ponedeljek drugi razred slov. ljudske šole pri sv. Jakobu. V zdržuje jo družba sv. Cirila in Metoda. — Nov list začne izhajati v oktobru za Dalmacijo v Spljetu. Zagovarjati mu bode zahteve narodnih dež. poslancev. — V nedeljo bode v Sarajevu posvečevanje nadškofijske cerkve. Če sodimo po pripravah, bode to velik praznik za novo Avstrijo. — Govori se, da odstopi ogerski minister pl. Tisza, grof Zichy ali pa Kallay, doslej drž. finančni minister, stopi na njegovo mesto. Stvar pa ni, da jo človek vzprejme kar tako za resnico. — Vojaške vaje v Galiciji so bile velike in na zadovolje Nj. veličanstva. Sedaj se vršijo enake vaje na Češkem pri Litomišlji. Svitli cesar se mudi pa tudi po večih krajih nekaj minut in vzprejmlje ljudstvo. Se ve, da je pri zadnjem veliko navdušenja.

Vunanje države. Do nemških škofov so sv. Oče poslali lepo pismo ter se jim zahvaljujejo za njih ljubezen. — Laški kralji, Umberto, biva s svojo rodbino v Monzi, mestu v Lombardiji. Tje pride kmalu tudi nemški cesar, pravi se, da ostane ondi 4 ali 5 dni. Čemu neki? — Na velike volitve za dne 22. sept. pripravlja se francoska vlada lepó ter brani izlasti katol. duhovščini delati kaj za nje. Ali vam je to strahú! — Boulanger se ponuja še na velicih krajih ljudém za poslanca. Ni dvoma, da zmaga na nekaterih krajih, toda njemu je vsekako že odklenknilo. — V mestu Antwerpen, v Belgiji, je razpočila neka tovarna za čiščenje petroleja. Veliko ljudi je izgubilo življenje, petrolej pa je kakor goreče morje. — V Nemčiji mislijo še več naselbin v Afriki spraviti pód svojo oblast in se ustanavlja sedaj posebni urad v zunanjem ministerstvu za to, da vredi te naselbine. — Držav. minister za finance, pl. Scholz, bojda ne vzame slova od svoje službe, ter je le na odpustu zavoljo bolezni v očeh. — V ruski vojni se vršijo večje spremembe in princ Oldenburški stopi iz nje. Zakaj da stori to, to se ne zna in je tem bolj čudno, ker vživa posebno spoštovanje pri carji. — Princ Koburški, sedaj bolgarski knez, nima sreče s svojimi ministri in zato mu nasvetuje se v časih marsikaj, kar mu je treba potem, malo po malem, preklicevati. Tako se prekli-

čuje že sedaj povelje, vsled katerega bi bil moral pravoslavni metropolit Klement iz dežele. Tako guganje ni dobro. — Natalija, srbska kraljica pride te dni v Beligrad ter ostane nekaj časa ondi. Gospé ji pripravljajo častne vsprejem, vlada pa ne stori ničesar za njo. — Po vsej Srbiji dela se bojda na to, da pride črnogorski knez tje za kralja. Mogoče je to, toda ni verjetno, da bode kruha iz te moke. — Kakor se zatrjuje, je konec ustaje na otoku Kreta. V tem je torej Turčija lahko zopet mirna! — V Algirji, v Afriki, so Francozje veseli, da se Rusija bliža čedalje bolj na prijateljstvo s francosko vlado ter upajo, da dobi tako več moči v onih deželah, to pa na škodo Anglije. No nam je to lahko vse eno, katera dežela da je ondi na vrhu, naj je le pravična!

Za poduk in kratek čas.

Škofija in nadduhovnja Ptujška.

(Dalje.)

Njemu je l. 1429. sledil

14. Vincencij, vicedom Lipnički in dvorni hišnik Solnograškega nadškofa. Kot župnik v Ptuji je v listinah večkrat naveden. L. 1431. ga najdemo v Solnogradu med onimi sodniki, ki so dne 12. januarija t. l. razsodili večletno pravdo nadškofije s Kristofom Wolfsauerjem.¹⁾ L. 1433. okoli 11. januarija omenjen je med tistimi, pred katerimi je Friderik Ptujski moral znova pripoznati odvisnost od Solnograškega škofa.²⁾ L. 1436. je kot „Rector parochialis Ecel. in Pettovia“ dal „titulum mensae“ Kristanu, sinu Petra iz Lipnice, katerega je Sekovski škof posvetil v soboto „Intret“ t. l. v dijakona.³⁾ V naslednjem letu (1437) je vsled ukaza Solnograškega nadškofa Janeza posredoval v pravdi nadškofa z Friderikom Zobelberškim.⁴⁾

Zelo žalostno opravilo imel je župnik Vincencij l. 1438. Dne 6. januarija t. l. je namreč umrl v najlepši dobi slavni Friderik V. Ptujski, katerega so z veliko slovesnostjo pokopali pri dominikanih.⁵⁾ Ž njim je izumrla slavna rodovina Ptujskih gospodov.

Ker je župnik Vincencij tirjal od miniritev in dominikanov četrti del vseh njim storjenih volil, pritožili so se oboji pri nadškofu Janezu in pri nadvojvodi Frideriku mlajšem. Prvi je poklical župnika Vincencija, Tomaža Staindla, prijorja dominikanov in Janeza, gvar-

¹⁾ Muchar, VII., 234.

²⁾ Chmel, Gesch. K. Friedr. IV., I., 163.

³⁾ Zapisnik ordinacij v knezoškofijskem arhivu v Gradci.

⁴⁾ Muchar, VII., 268.

⁵⁾ Grobni spominek nahaja se sedaj v Ptujskem gradu in ima sledeč napis: „Anno. Dni. M. CCCC. XXXVIII. an. der. Heilige. drey. Kunig. Tag. starb. der. edl. Herr. Herr. Friederich. von. Pettau. Obrist. dem. Gott. genadig sey.“

dijana minoritov dne 28. febr. 1438. v Solno-grad, da nje osebno zasliši in pravdo razsodi.¹⁾ Nadvojvoda Friderik pa je dne 7. marca l. 1438. poslal župniku sledeči ukaz:

„Wir Friedrich der Jünger von Gotts genaden Herzoge ze Oestereich, ze Steyr, ze Kern den vnd ze Khrain, Grawe ze Tyroll etc. Embieten dem Erbarn Unsern getreuen, andächtigen Vinzenten Pfarrer ze Pettaw vnd Vicedom ze Leibnitz Unsere genad vnd alles gut. Die Erbarn geistlichen lewt Prueder Thoman Staindl, Prior dess obern Chlosters ze Pettaw Prediger Ordens, vnd Prueder Hanns Gardian Minder Brueder Ordens daselbs haben Uns an bracht, wie du aus allen todten gschäft so In vnd Ire gotthewsern beschiecht, es sei berait gelt, erb, gut, wein oder Pferd den Vierten taill mänest ze haben, dass doch von alter nicht gebest sei, vnd habest Sy darum für geistlich gericht gewendet, dass aber yetz in einem schub steht, vnd wann aber die Vogtey derselben gots hewser Uns zegehört, vnd mit tod vnd abgang Weilant dess von Pettaw an Uns komen ist, dadurch Wir Sy Pilleich schermen vor gewalt vnd Unrecht, darum empfehlen Wir dir Ernstlich vnd Welln, dass du die egenanten geistlich lewt vnd gotes hewser bei allen guten gewonheiten lassest bleiben vnd in dawider Unpilleich ernewerung nicht machest vnd dass recht lassest, dass ist Unser ernstlich meynung“.²⁾ (Dalje prih.)

Smešnica 37. Pri necem gostovanji je izlil strežaj nevesti juhe na nje belo oblačilo. „Nič“, izgovarja se mož na to, „nič se ne boj, v kuhinji je še velik lonec juhe“.

Razne stvari.

(Cesarjevo darilo.) Kakor se javlja, dobile so čč. šolske sestre od Nj. veličanstva 200 gld. za svojo šolo v Celji.

(Posvečevanje.) Msg. Fr. Kosar, kapitelški vikar in mil. g. Ig. Orožen, stolni dekan lavantinske škofije, sta odpotovala včeraj, dne 12. septembra, v Sarajevo ter bota ondi v pričro pri posvečevanji tamošnje nadškofovske cerkve.

(Samostan.) V nedeljo, dne 8. septembra je bilo pri čč. šolskih sestrah v Mariboru vzprejelo 5 kandidatinj samostansko obleko in je ob enem nekaj šolskih sester položilo v roke msg. Fr. Kosarja, kapit. vikarja lav. škofije, večne obljube.

(Imena) novo preoblečenih čč. šolskih sester v Mariboru so ta-le: s. Ljudmila Arzenšek, s. Ruperta Hundopis, s. Ladislava Kalinšek, s. Ursula Gosak in s. Barbara Valentin.

¹⁾ Deželni arhiv v Gradci.

²⁾ Listine v deželnem arhivu in Notizenblatt 1853.

(Vabilo) k občenemu zboru „Sloge“ katoliškega slovenskega političnega društva v Ormoži, ki bode v četrtek, dne 26. septembra 1889 ob 3. uri popoldne v „Sovinej“ gostilni. Dnevni red: 1. Poročilo društvenega vodstva o društvenem delovanji in stanji. 2. Volitev novega odbora. 3. Sprejem novih udov in vplačevanje društvenine. 4. Predlogi.

Dr. Iv. Omulec, predsednik.

(Imenovanje.) Č. g. Alojzij Sver, kaplan v Radgoni, postal je duhovni oskrbnik v moški kaznilnici v Mariboru.

(Srednje šole.) Kakor po drugih mestih, tako se prične šolsko leto tudi v Mariboru za srednje in kolikor vemo, tukaj tudi za ljudske šole, dne 16. septembra. Na c. kr. višji gimnaziji je vpisovanje učencev v prvi razred v ponedeljek, dne 16. septembra in sicer od 9. do 12. ure dopoldne. Popoldne pa so preskušnje vpisanih učencev.

(C. kr. pošta.) V Mariboru vrše se razprave nato, da dobi c. kr. pošta novo poslopje. Ako pojde vse po redu, postavi se le-to na oglu župnijske in stolne ulice. Novo poslopje bi stalo okoli 80.000 gld. Enako poslopje bi vsekako bilo v olepšanje stolnega trga.

(Pritožba.) Naša prijateljica v poštnih ulicah v Mariboru se pritožuje, da so predzadnjo nedeljo gnali vole nekod iz sejma ravno v času skozi gosposke ulice, ko so kolesarji hiteli skozi nje. Nesrečni voli pa se neki niso hoteli izogniti kolesarjem. To je bila v resnici graje vredna trma pri tej rogati živali!

(Nemški šulverein.) Z Doberle vesi na Koroškem preseli se c. kr. okr. sodnik, g. J. pl. Strahl, v Brežice in pravi se, da je bil gori na Koroškem velika podpora nemškemu šulvereinu.

(Od sv. Marjete) nižje Ptuja se nam piše, da cvete pri nadučitelju g. Vobiču v vrtu jablan, na eni in tistej veji je cvet in sad.

(Za dij. kuhinjo) v Mariboru darovali so: vlč. gg. konkurenti, ki so v tem mesecu izvršili skušnje za župnije, 10 fl. 50 kr. č. g. Fr. Osterc, kaplan v Čirkovicah 5 fl., č. g. J. Tikvič, kaplan v Wundschuhu 3 fl. Bog plati!

(Izločitev.) Nemške tržane v Konjicah peče hudo, da kmečko ljudstvo ni zadovoljno z njimi, izlasti ne v obč. zastopu. Vsled tega bi sedaj radi, da postane Konjiški trg sam za-se ter se napravi za okolico posebna občina. No okolici ne bi bilo vsled tega slabeje, samo naj se premoženje, ki ga ima sedaj vsa občina, razdeli po pravici!

(Stekel pes) je v soboto, dne 7. t. m. zjutraj po Ptuji velik strah napravil. Priklatil se je po cesti iz Spuhle v mesto; vgriznil je na potu dve odrasli ženski, v mestu pa mnogo psov. Konečno se je zatekel na dvorišče c. kr. okrajnega glavarstva, kjer ga pripravili in

vstrelili. Zdravniki so izpoznali, da je bil stekel in je vsled tega trimesečni pesji zapor proglašen v Ptuij.

(Nesreča.) Dne 6. t. m. z večer ob 1/38 uri je poštni vlak na okrajni cesti pri kolo-dvoru v Račjem povozil Štefan Srnko-v voz, enega konja, hlapca težko poškodoval in eden konj, čez 400 gl. vreden, se je utrgal ter ušel. Železni čuvaj je „ranti“, kateri ste na vitlo in se obe h krati zaprete, v temi zaprl in voznik se ni mogel več rešiti.

Loterijne številke:

V Trstu 7. sept. 1889:	68, 85, 34, 74, 51
V Lincu „ „	73, 54, 40, 11, 37

Poslano. *)

Izvedel sem še le danes, da se je o za-časni zgubi 30 gl. (sedaj že najdenih) — pri tukajšnjem poštnem uradu raznesla čudna govorica daleč v okraji, ki grdo obrekuje ne le mojo soprugo, c. kr. poštno opraviteljico, ampak vtiče tudi mojo malenkost vmes. V dokaz hudobne izmišljenosti naj služi občinstvu to-le pojasnilo:

1. Ni res, da bi moja supruga ali jaz zgor omenjeni denar izplačala, ampak sestra moje sopruge ga je izročila pravilno a po pomoti v tuje, nepravilne roke.

2. Ni res, da bi se midva potegovala za tukajšnjo pošto materi v škodo in nalašč unih 30 gl. izneverila, ponujala se nama je pošta pač in sicer uradno, a midva sva se tej ponudbi odrekla, češ, da ne veva, kako dolgo še tukaj ostaneva.

3. Zgubljeni denar je po naključji našel žendarm g. Kraner pri posestnici A. Rajh v Hranjigovcih.

Vsem Vam grdunom, žganičnim in drugim obrekovalcem pa služi v nauk in vest, da se ravna pri tukajšnji pošti pravično in postavno in v občno zadovoljnost c. kr. poštnih oblastnij ter se bode tudi za naprej tako ravnalo; tudi za naprej se bodo nepoštenec, rogoviležem in razsajajočim pijancem vrata pokazala, naj se to potem Ormoškim (svitlo-radkohlachnim) škricem dopada ali ne.

Pri sv. Tomaži, dne 2. sept. 1889.

J. J. Marin, učitelj.

*) Za to uredništvo ne sprejme odgovornosti.
Uredništvo.

V najem

se dajo spodnji prostori šolskega poslopja v trgu Rogatec na najlepšem kraju, primerni za „grajslerijo“, ali za vsaki drugi obrt in trgovino. Zraven je tudi lep vrt. Več se poizvé pri občini Donačka gora.

Orgljarska in mežnarska služba

se oddaje pri sv. Lovrenci na Bizeljskem do 30. septembra t. l.

1-2

Cerkveno predstojništvo.

Nove polovnjake

z novimi železnimi obroči prodaja po najnižji ceni

Feliks Schmidl,

sodarski mojster

Koroške ulice v Mariboru.

1-3

Dva dijaka

se sprejmeta v stanovanje in hrano; več pové upravništvo „Slov. Gosp.“ 3-3

Močen učenec

se sprejme pri

J. Kotzbecku,

lončarju v Mariboru. 3-3

Vinograd na prodaj!

Blizo farne cerkve pri sv. Lovrenci v slov. gor., občina Juršinci, 1 1/4 ure od Ptuj, v lepi legi, s poslopji za stanovanje in za gospodarstvo, zidano kletjo, sam vinograd meri več nego 5 oralov, zraven pa je sadovnjak, in celo posestvo meri več ko 26 oralov. **Cena je nizka.**

Uprašati se je treba pri gosp. dr. Josipu Baltu, advokatu v Gradci, Albrechtsgasse št. 1. 3-3

Bolezni želodca

Varstvena znamka.

in spodnjih telesnih delov, jeter in vranice-zlata žila, zaprtje, vo, denica in kronična driska zdravi se najvspešneje s **Piccoli-jevo „Esenco za želodec“**, koja je tudi izvrstno sredstvo proti glistam. Pošilja jo izdelovatelj lek. nar Piccoli v Ljubljani (na Dunajski cesti) proti poštnemu povzetju.

Na Štajarskem, Gradec: Eichler, St. Leonhardstrasse; Nedved, Murplatz; — Aussee: Lang; — Bruck ob Muri: Langer; — Celje: Kupferschmied; — Gleichenberg: Fürst; — Köflach: Bilek; — Lipnica: Russheim; — Ljubno: Filippek; — Ljutomer: Schwarz; — Maribor: Bancalari; — Ptuj: Behrbalk; — Brežice: Schnideršič; — Voitsberg: Guggenberger. 9-12

Priloročba!

Najfinejše in najnovejše sladkarije, torte, navadne, kakor zvišene, Mari-borski za vino zelo izvrstni konfekt, raznovrstni suhar (cvibak), razne sadne soke in v glažih kuhano sadje priporoča

Janez Pelikan,
konditor v Mariboru,
spodnja gosposka ulica. 12-12

Maribor
Gosposke ulice 3.

Prodajalnica papirja in vsako-
vrstine sprave za pisanje in solo,
šolskih in molitvenih knjig
na drobno in veliko.
Naročajo se tudi laičko vsi modni listi avstrijski in 25
vnanerji, glasbeni časopisi.

Andrej Platzer,
poprje **EDUARD FERLINC.**
Zaloga za tovarne, vsake vrste knjig za trgovce, knjige
za kopije, papirne faklje in zvitke, papir iz
slame, za loščenje in zavijke.
NOVOSTI
posebno pisma za gratulacije, karton, svilnat
in katmof papir v krasnih barvah
po izvanredno nizki ceni.
Knjigovezarna.
Gosposke ulice 3
Maribor.

Naj se naročijo po pošti z dopisnico ali s pismom
telo in kerv čistilne posladkorjene glasovite

Marijaceljske kroglice.

Varstvena marka.
In na koži, omotici, zgagi, tvorih, glavobolu, gliatah,
debelosti. Naredijo dobro krv in tek.

Cena: 1 škatlja s 40 kroglici stane 40 kr. En
svitek s 3 škatljicami, 120 komadičev, le 1 gld. (5 svit-
kov le 4 gld.) s podukom kako se rabijo.

Svarilo: Te izvrstno Marijaceljske kroglice se le
z varstveno znamko prav in po pošti dobijo, le pod
naslovom:

**Löwen-Apotheke in Wien,
VIII. Josefstädterstrasse 30.**

Tudi se dobiva v tej lekarni in po pošti pri pro-
tiniu in revmatizmu gotovo delujoči protinski duh, ste-
klenica à 80 kr., kakor tudi za kašelj, pljučne in prsne
bolezni glasovit terpotečki sok z apno-železom, stekle-
nica à 1 gld. 10 kr.

Ta imenitna zdravila razpošiljajo se vsaki dan
po vsej Avstriji. 35—50
Prosi se za natančen naslov: ime, kraj, zadnjo pošto in deželo.

Pravo francozko žganje (cognac).

Kaj je pravo francozko žganje?

Iz francozkega in južno-
štajerskega jakega moč-
nega brdskega vina izer-
pljen alkohol, pod ime-
nom „cognac“ zdravniški
pripoznano dietetno, duh
in telo oživajoče slastno in
zdravilno sredstvo. Kaj
se dobi navadno mesto
takega zdravila? Navadno
žesto s soljo pomešano,
ktere upliv na telo je, če
ne škodljiv, enak ničli.
Če vsa vporabljena sred-
stva proti Ischias, re-
vmatizmu, živčanim bo-
leznim, izpadu las, pro-
tiniu, tranju v udih,
ohromenju, ranam vsake
vrste, boleznim v glavi

in zobeh i t. d. nič ne pomagajo, naj še pokusi vsaki boleestnik
iz južnoštajerskega znamenitega Konjičkega, lastno priprav-
jenega vina destilovano, na vse ove boleznii čudno delujoče, pravo
francozko žganje vporabiti. Mala stekl. 60 kr., v 1 gl. 20 z.
Stari cognac, posebnv okrevaajočim in na želodcu bol-
lanim preporočljiv, 1 steklenica gl. 1.50, naroče 4 v. stek-
lenie pošljajo se franco brez dalnjih stroškov.

BENEDIKT HERTL

veliki posestnik na grajsčini Golič pri Konjtech, Južno-Štajerska.

Zaloga v Mariboru pri Alois Quandestu, Gosposke ulice.

Zaloga v Mariboru pri Alois Quandestu, Gosposke ulice.

Marijaceljske kapljice za želodec,

izvrstne pri vseh boleznih v želodcu.

Neprekosljivo sredstvo zoper po-
manjkanje slasti pri jedi, slab želod-
dec, urák, smrad iz ust, vetrovce, ri-
ganje, kolike, želodčni katar, zgago,
pesek v mehuru, preveliko slinjenje,
zlatenico, bljuvanje, glavobol, če
pride iz želodca, želodčni krč, za-
basanje, prenapolnjenje želodca z
jedmi ali pijačo, gliste, zlezenico, je-
ternico in hemeroide. Cena stekle-
uice s podukom 35 kr., dvojna stekl.
Varstvena znamka 60 kr. Osrednje pošiljateljice lekarnе
Karla Brady v Kromerizu (Moravsko). Marijaceljske
kapljice niso tajno zdravilo. Obstojni deli so pri
vsaki steklenici v poduku napovedani.

Prave se dobé v vseh lekarnah.

Svarjenje! Prave Marijaceljske žel. kapljice
se večkrat kvarjajo in ponarejajo. Znamenje, da so
prave, mora vsaka steklenica v rudečem, z gornjo
varstveno marko previdenem zavitku biti in v po-
duku, ki je pridjan vsaki steklenici, mora še opom-
njeno biti, da je v tiskarni H. Guseka v Kromerizu
tiskan.

Prave se dobé: Aussee: lekar K. Lang; Celje: lekar
J. Kupferschmid; Fürstenfeld: A. Schröckenfux; Juden-
burg: K. Unger; Gradec: A. Nedved; Gleichenberg: Dr.
Ernst Fürst. 52—52